

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
"ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА"

**для студентів всіх спеціальностей другого (магістерського)
рівня усіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

Затверджено на засіданні кафедри підприємницької діяльності
Протокол № 1 від 01.09.2016 року

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач Гонтарева І. В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» для студентів всіх спеціальностей другого (магістерського) рівня усіх форм навчання / Укл. І.В. Гонтарева. – Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 51 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Розміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), методичні рекомендації щодо методів контролю за засвоєнням професійних компетентностей, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для магістрів спеціальності економічних спеціальностей.

ВСТУП

Сучасний стан економічних процесів у світі, особливо в Україні, характеризується нестабільністю та пошуком нових парадигм розвитку виробництва, виробничих відносин і суспільства в цілому. Інтелектуалізація виробництва, скорочення життєвих циклів продукції і технологій, виникнення нових форм конкурентної боротьби, кооперації, альтернатив використання капіталу й одночасно вимоги уніфікації підходів до організації господарської розвитку, виснаження багатьох джерел природних ресурсів і погіршення екологічної обстановки – все це є комплексними проблемами розвитку підприємств, яким має відповідати методологія комплексного оцінювання ефективності, без якої неможливо здійснювати вибір стратегічних напрямів розвитку.

Необхідність комплексного оцінювання ефективності з урахуванням комплексу умов розвитку підприємств, систематизація й оцінювання цих умов як системи, визначення структури та складу кожної з умов виникнення і відтворення економічних ефектів розвитку підприємства, а також нагальність потреб в управлінні розвитком підприємства на основі інтегрального показника системної ефективності зумовлюють вивчення дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» та застосування цих навичок в практичній розвитку сучасних підприємств.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» належить до циклу вибіркових професійно орієнтованих дисциплін для студентів всіх спеціальностей другого (магістерського) рівня галузей знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" та 07 "Управління та адміністрування" усіх форм навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" та 07 "Управління та адміністрування"	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальності в рамках галузі знань 05 і 07	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		5-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 150		9-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 7,3	Освітній ступінь: магістр	20 год
		Практичні, семінарські
		20 год
		Самостійна робота
		110 год
		Вид контролю
		залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної становить (відсотків) – 27 %;

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи професійних компетентностей щодо використання методів і інструментів комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства.

У процесі вивчення дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» студентами вирішуються такі **основні завдання**:

засвоєння сучасних підходів щодо оцінки ефективності та теоретичних засад комплексної оцінки ефективності розвитку;

розвиток навичок практичного застосування технології оцінки ефективності розвитку підприємства;

оволодіння методами й інструментами оцінки системної ефективності розвитку підприємства

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні концепції та методологія здійснення процесу оцінки ефективності розвитку у світі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань, вмінь, і навичок щодо комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства.

До вивчення навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» студент приступає, прослухавши більшість навчальних дисциплін з гуманітарного циклу. З циклу фундаментальних навчальних дисциплін необхідно, щоб студент прослухав: «Економіку підприємства», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз», «Фінансовий аналіз» та ін.

У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: «Управління консалтинговою діяльністю», «Управління ефективністю розвитку», «Управління проектами», а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних проектів, магістерських дипломних робіт.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства.
2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства.

Після вивчення дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» студент повинен:

знати і розуміти:

сутність сучасної теорії ефективності;
категоріальний апарат, цілі та завдання оцінки ефективності розвитку підприємства;

послідовність та зміст технології комплексної оцінки ефективності розвитку підприємства;

складові та структуру системи умов ефективності розвитку підприємства;
методи та методики оцінювання наявного потенціалу, результативності та функціональної організованості як ефективності

розвитку підприємства;

методи оцінювання системи умов ефективності розвитку підприємства

володіти, в змозі продемонструвати:

здійснювати оцінку ефективності розвитку підприємства за допомогою різних методів;

проводити комплексну оцінку ефективності розвитку підприємства;

оцінювати умови ефективності розвитку підприємства з використанням різних методів;

здійснювати оцінку системної ефективності розвитку підприємства;

визначати вузькі місця в роботі підприємств різних видів економічної діяльності.

Структура складових професійних компетентностей та їх формування з навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства»

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ОЕРП. 1.1	Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Застосовувати понятійний апарат в процесі оцінки ефективності розвитку підприємства
		Оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів
		Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємства в сучасних умовах
ОЕРП. 2.1	Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності
		Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу
		Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства
		Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства

Структура складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікації України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства

Основні етапи формування комплексу економічних ефектів. Етап формування джерел економічних ефектів. Основні характеристики потоку функціональних перетворень. Основні елементи та процеси етапу розподілу та обміну. Характеристика етапу споживання. Матеріально-енергетичні потоки при формуванні комплексу економічних ефектів. Фінансові потоки при формуванні комплексу економічних ефектів. Інформаційні потоки при формуванні комплексу економічних ефектів.

Порівняльна характеристика понять «ефект» і «ефективність». Сутність поняття «ефект». Сутність поняття «ефективність». Взаємозв'язок між поняттями «ефект» і «ефективність». Інтенсивні фактори формування ефективності розвитку підприємства.

Понятійний апарат комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства. Визначення сутності і видів ефективності розвитку підприємства. Показники і критерій ефективності. Комплексне оцінювання ефективності розвитку підприємства.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства

Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результату-витрати. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Теорія ефективності. Оцінка ефективності розвитку підприємства на відповідність результатів цілям операції. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів. Сутність підходу. Показники ефективності розвитку підприємства. Переваги застосування підходу. Недоліки та межі застосування.

Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства

Основні положення концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства. Виявлення та узгодження індивідуальних та колективних прагнень стейкхолдерів. Врахування формальних і неформальних інституціональних обмежень. Формування інваріантної структури ефективності розвитку підприємства. Агрегування мір ефективності умов виникнення та відтворення ефектів при збереженні їхніх основних характеристик.

Система умов виникнення та відтворення економічних ефектів. Сутність поняття «системна ефективність». Коротка характеристика результативності. Коротка характеристика наявного потенціалу та економічності. Коротка характеристика функціональної організованості та оперативності. Властивості системності при оцінці ефективності розвитку підприємства.

Змістовий модуль 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства

Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства

Порівняльна характеристика методів оцінювання результативності розвитку підприємства. Збалансована система показників Нортон-Каплана. Збалансована система показників Л. Мейсела. Інтегрована модель збалансованої системи показників і показника економічної доданої вартості. Піраміда ефективності К. Макнейра, Р. Ланча та К. Кроса. Модель EP²M К. Адамса й П. Робертса.

Багатовимірний факторний аналіз показників результативності розвитку машинобудівних підприємств. Місце машинобудівних підприємств в розвитку України. Основні показники результативності машинобудівних підприємств України. Багатовимірний факторний аналіз з використанням програмного пакету Statistica 6.0. Факторні навантаження показників результативності розвитку машинобудівних підприємств України. Радіальна діаграма лідерів машинобудування.

Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності

Методичні підходи щодо оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств. Місце трудового потенціалу в формуванні умов ефективності розвитку підприємства. Методика розрахунку трудового потенціалу. Структура техніко-технологічної бази підприємства. Методика розрахунку потенціалу техніко-технологічної бази підприємства.

Оцінка економічності розвитку підприємства. Складові економічності. Альтернативні затрати. Трансакційні затрати. Оцінювання затрат інтелектуальних ресурсів в процесі розвитку підприємства. Зведена схема оцінювання складових наявного потенціалу розвитку підприємств.

Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності

Своєчасність та швидкодія прийняття рішень. Цикли відтворення засобів і предметів праці, людського капіталу. Коефіцієнт своєчасності розвитку підприємства. Ментальні моделі. Ментальна карта прийняття рішення відносно ефективності розвитку підприємства.

Стійкість розвитку підприємства. Фінансова стійкість. Виробнича стійкість. Оцінювання виробничої стійкості з використання теорії масового обслуговування. Організаційна стійкість. Оцінювання організаційної стійкості з використання теорії ігор. Приклад оцінювання організаційної стійкості машинобудівного підприємства. Оцінювання організаційної стійкості на базі кооперативних ігор.

Інші складові функціональної організованості розвитку підприємства. Актуалізація функцій персоналу компанії. Мотивуючий потенційний бал. Приклад оцінювання мотивуючого потенційного балу машинобудівного підприємства. Тренінг як метод підвищення рівня актуалізації функцій персоналу підприємства. Раціональна комбінація властивостей зосередження та лабільності в процесі розвитку підприємства. Нейтралізація дисфункцій в процесі розвитку підприємства. Замкнутий контур управління підприємством

Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства

Оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства методом аналізу ієрархій. Характеристика основних понять методу аналізу ієрархій: фокус, сили, актори, актори, ісход, узагальнений сценарій. Процедура реалізації методу аналізу ієрархій. Ієрархія прямого процесу оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства. Приклад застосування методу аналізу ієрархій на машинобудівному підприємстві. Ієрархія зворотного процесу оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства.

Оцінювання умов системної ефективності розвитку підприємства методом Хосин Канрі. Характеристика основних понять методу. Х-матриця: стратегія, тактика, показники, результати.

Методичне забезпечення агрегування умов системної ефективності розвитку підприємства. Агрегована структура умов системної ефективності розвитку підприємства. Піраміда формування інтегрального показника. Методи агрегування. Структура агрегування умов системної ефективності розвитку підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

З самого початку вивчення дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання навчальної роботи. Навчальний процес згідно з робочою програмою навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття; виконання індивідуальних завдань; самостійна робота студентів; контрольні заходи. Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконуючи практичні завдання. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 2).

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Денна форма			
	Усього	лекції	практичні та семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	15	2	2	11
Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8	44
Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	15	2	2	11
Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	15	2	2	11
Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	30	4	4	22
Разом за змістовим модулем 2	90	12	12	66
Усього за модулями	150	20	20	110

5. Теми семінарських занять

Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем для закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу. У процесі проведення семінарського заняття організовується дискусія навколо попередньо визначених тем, на яких студенти вирішують проблемні запитання для вирішення практичних завдань (табл. 3), відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення.

Перелік тем семінарських занять

Назва теми	Програмні запитання	Кількість годин	Літературні джерела
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства			
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	1 Основні етапи формування комплексу економічних ефектів. 2. Порівняльна характеристика понять «ефект» і «ефективність». 3. Понятійний апарат комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства.	1,0	Основна: [1; 3; 4] Додаткова: [5; 7; 9; 16; 17; 18]
Разом за змістовим модулем 1		1,0	
Змістовий модуль 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства			
Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	1. Методичні підходи щодо оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств. 2. Оцінка економічності розвитку підприємства.	0,5	Основна: [1; 2] Додаткова: [14; 19]
Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	1. Своєчасність та швидкодія прийняття рішень. 2. Стійкість розвитку підприємства. 3. Інші складові функціональної організованості розвитку підприємства.	0,5	Основна: [1; 2; 4] Додаткова: [14; 23]
Разом за змістовим модулем 2		1,0	
Разом годин за модулями		2,0	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх студентами на занятті.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4).

Таблиця 4

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модулю	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства	Завдання 1. Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	1	Ресурси мережі Інтернет
	Завдання 2. Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результативитрати	1	Основна: [1; 2] Додаткова: [8; 10; 11; 12; 20]
	Завдання 3. Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал	1	
	Завдання 4. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності	1	
	Завдання 5. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку	0,5	
	Завдання 6. Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів	0,5	
	Колоквіум за змістовим модулем 1 «Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства»	2	Основна: [1; 2; 3;4] Додаткова: [5-25]
Разом за змістовим модулем 1		7	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства	Завдання 7. Оцінка результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	4,0	Основна: [2] Додаткова: [21; 22; 24; 25]
	Завдання 8. Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів	1,5	Основна: [1; 2] Додаткова: [14; 19]

Продовження табл. 4

1	2	3	4
	Завдання 9. Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності методом аналізу ієрархій	3,5	Основна: [1; 2; 4] Додаткова: [14; 23]
	Колоквіум за змістовим модулем 2 «Оцінка системної ефективності розвитку підприємства»	2,0	Основна: [1; 2; 3;4] Додаткова: [5-25]
Разом за змістовим модулем 2		11	
Разом годин за модулями		18	

6.1. Приклади типових практичних завдань за модулями

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Завдання (діагностичне). Оцініть ефективність розвитку підприємства на основі підходу – співвідношення результати-витрати. Зробіть висновки.

Таблиця 4

Показники підприємства

Показники	Попередній період	Звітний період
Фонд оплати праці, тис. грн	324 300	368 900
Середньооблікова чисельність персоналу, ос.	7 420	7475

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	418	178	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64135	64135
первісна вартість	1001	7463	7499	Капітал у дооцінках	1405	18681	50943
накопичена амортизація	1002	7045	7321	Додатковий капітал	1410	1829310	1847981
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19282	38010	Резервний капітал	1415	6254	7690

Продовження табл. 4

1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби:	1010	1881827	1851950	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	36554	36376
первісна вартість	1011	2206501	2359328	Усього за розділом I	1495	1954934	2007125
знос	1012	324674	507378	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові фінансові інвестиції: інші фінансові інвестиції	1035	8524	8524	Інші довгострокові зобов'язання	1515	27927	2945
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1282	1853	Усього за розділом II	1595	27927	2945
Відстрочені податкові активи	1045	28432	23770	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом I	1095	1939765	1924285	Короткострокові кредити банків	1600		
II. Оборотні активи				Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	860	1347
Запаси	1100	26569	35702	за товари, роботи, послуги	1610	13335	48996
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	198251	270418	за розрахунками з бюджетом	1615	16884	19437
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1135	4551	1326	за у тому числі з податку на прибуток	1620	1352	0
з бюджетом	1136	0	31422	за розрахунками зі страхування	1621	4903	5992
у тому числі з податку на прибуток	1155		31421	за розрахунками з оплати праці	1625	10533	12793
Інша поточна дебіторська заборгованість	1165	3278	3228	за одержаними авансами	1630	193387	236390
Гроші та їх еквіваленти	1167	65491	69969	за розрахунками з учасниками	1635	21644	15875
Інші оборотні активи	1195	32600	39555	Доходи майбутніх періодів	1660	26098	25005
Усього за розділом II	1200	330740	451620	Усього за розділом III	1690	287644	365835
Баланс		2270505	2375905	Баланс	1800	2270505	2375905

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3655841	3396649
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3528157)	(3206542)
Валовий: прибуток	2090	127684	190107
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	82573	50611
Адміністративні витрати	2130	(68095)	(64155)
Витрати на збут	2150	(0)	(21182)
Інші операційні витрати	2180	(32688)	(32984)

Продовження табл.

1	2	3	4
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	109474	122397
Інші доходи	2240	9980	18295
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(87118)	(102376)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(442)	(9666)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	31894	28650
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3347	101
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	28547	28751

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	39063	23121
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	39063	23121
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	6801	4382
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	32262	18739
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	60809	47490

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	117737	109570
Витрати на оплату праці	2505	361554	323214
Відрахування на соціальні заходи	2510	131937	118571
Амортизація	2515	184962	325517
Інші операційні витрати	2520	64108	82165
Разом	2550	860298	959037

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	256540760	256540760
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.11	0.11
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.03	0.03

Змістовий модуль 2.

Оцінка системної ефективності розвитку підприємства

Завдання (стереотипне). Охарактеризуйте рівень актуалізації функцій персоналу науково-виробничого підприємства (табл. 5).

Мотивуючий потенційний бал (МПБ) науково-виробничого підприємства

Показник	Мах можливе значення	Значення підприємства (середнє)
Різноманітність роботи (РР)	7	6
Закінченість роботи (ЗР)	7	2
Значимість роботи (ЗНР)	7	5
Автономність (Авт)	7	5
Зворотний зв'язок (ЗвЗ)	7	4
Можливість посадового та кваліфікаційного зростання (ПКР)	7	2
Рівень нормованості робочого часу (РНР _ч)	7	4
Мотивуючий потенційний бал без врахування гігієнічних факторів (МБП)	343	228
Задовольняє Вас рівень оплати праці		Ні
Мотивуючий потенційний бал (МБП)	343	182

Завдання (діагностичне). Машинобудівне підприємство для прогнозування розвитку використовує прогнозування на рік (короткострокове) з використанням інституційних норм, що відповідає третій зоні «трикутника об'єктивізації». Таке прогнозування не дає можливості підприємству використовувати увесь свій потенціал. Рівень домагань і компетентності керівництва зростає, у зв'язку з цим воно прагне підвищувати ефективність розвитку підприємства. На підприємстві питаннями прогнозування та планування займається планово-виробничий відділ, відділ маркетингу, керівники відділів підприємства, їх склад відповідно до інструменту домінантності особистості наведений на рис. 1.

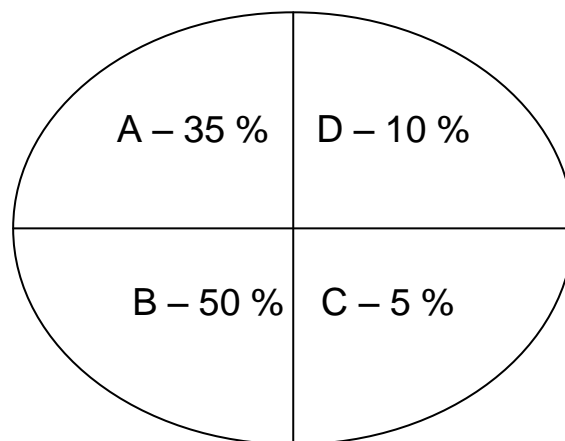

Рис. 1 **Склад спеціалістів, що виконують функцію прогнозування на підприємстві**

Можливими напрямками розвитку підприємства можуть бути: а) інерційний розвиток; б) використання понаднормової роботи в пікові періоди; в) формування мережі філіалів в Україні; г) формування мережі філіалів в Україні та Росії, організація спільних підприємств. Матриця взаємозв'язку між напрямками розвитку підприємства та зонами «трикутника об'єктивізації» наведено у табл. 6.

Рівень прибутку по кожному з напрямків розвитку та зростаючий рівень домагань керівництва підприємства (рис. 2):

Таблиця 6

Експертні оцінки вірогідності взаємозв'язку між напрямками розвитку підприємства та зонами «трикутника об'єктивізації»

Зони «трикутника об'єктивізації» → Напрямки розвитку ↓	Вірогідність			
	1 зона формалізовані методи	2 зона інтуїтивні методи	3 зона формальні процедури	4 зона неформальні процедури і експертні оцінки
а) інерційний розвиток	0,09	0,08	0,35	0,05
б) використання понаднормової роботи в пікові періоди	0,31	0,17	0,35	0,1
в) формування мережі філіалів в Україні	0,42	0,33	0,20	0,38
г) формування мережі філіалів в Україні та Росії, організація спільних підприємств	0,18	0,42	0,10	0,47

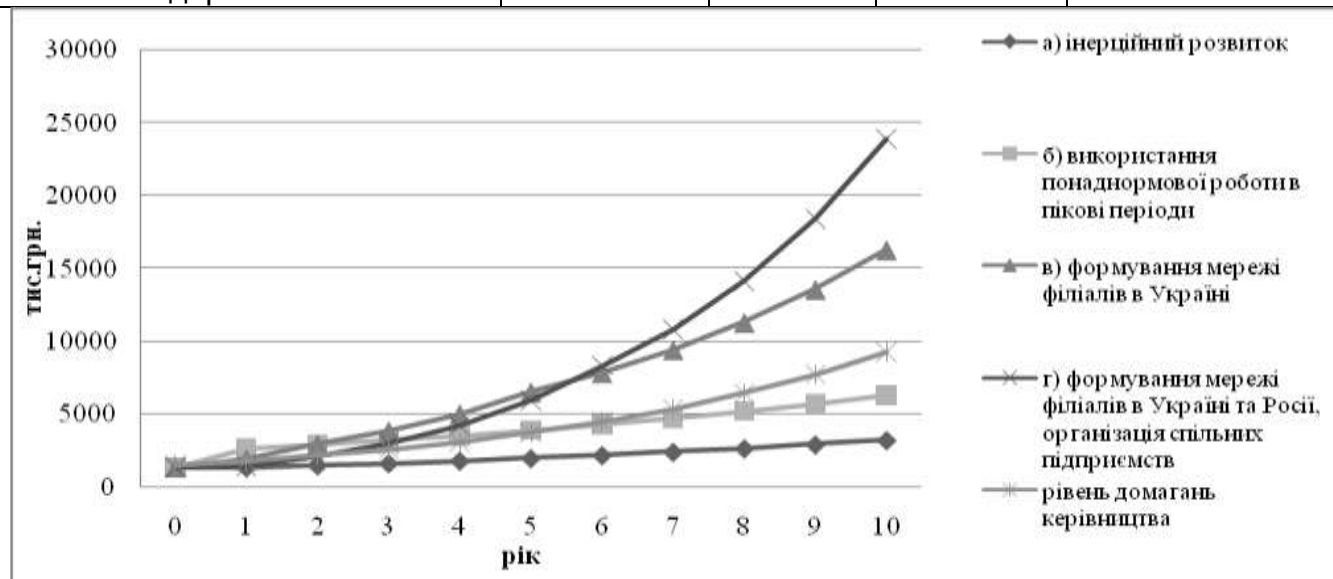

Рис. 2 Взаємозв'язок напрямків розвитку машинобудівного підприємства та рівня домагань керівництва

Завдання: Визначте метод об'єктивізації цілей розвитку підприємства.

Завдання (евристичне). Для забезпечення організаційної стійкості розвитку компанії необхідно враховувати інтереси різних груп стейкхолдерів. На машинобудівному підприємстві організаційну стійкість досліджено при виборі напрямку розвитку за рахунок підвищення продуктивності праці. З боку керівництва підприємства (гравець М) для оперативного підвищення ефективності розвитку передбачається або підсилити технологічний і адміністративний контроль (стратегія А – централізація), або підвищити матеріальну та моральну мотивацію персоналу (стратегія В – актуалізація). Відповідно, персонал (гравець П) може відповісти або згодою з діями керівництва (стратегія С – узгодженість), або латентним чи відкритим опором (стратегія D – конфліктність).

Для заповнення платіжних матриць проводилося опитування окремо керівництва підприємства та окремо персоналу. Результат відповідей відрізнялися на 10-15% і тому досліджувалися окремо. Платіжні матриці отримані після обробки відповідей персоналу (M_{Π} і Π_{Π}) наступні:

$$M_{\Pi} \in A \begin{array}{c|cc} & C & D \\ \hline A & .6 & 10 \\ B & 10 & 5 \end{array}, \Pi_{\Pi} \in A \begin{array}{c|cc} & C & D \\ \hline A & -3 & -5 \\ B & .12 & -3 \end{array}$$

Для експертних оцінок менеджерів платіжні матриці мають такий вигляд:

$$M_M \in A \begin{array}{c|cc} & C & D \\ \hline A & 10 & -8 \\ B & .6 & -3 \end{array}, \Pi_M \in A \begin{array}{c|cc} & C & D \\ \hline A & -5 & -3 \\ B & .12 & -2 \end{array}$$

Завдання: визначте організаційну стійкість розвитку машинобудівного підприємства.

7. Самостійна робота

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самодіагностики.

Індивідуальний план самостійної роботи студента з навчальної дисципліни “Оцінка ефективності розвитку підприємства” у табл. 7.

Таблиця 7

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства				
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою “Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства”, підготовка до практичного заняття. Виконання завдання "Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних".	11	Презентація результатів, групова дискусія	Основна: [1; 3; 4] Додаткова: [5; 7; 9; 16; 17; 18; 23]

Продовження табл. 7

1	2	3	4	5
Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою "Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства". Виконання практичних завдань "Оцінка ефективності розвитку підприємства: співвідношенням результату витрати; як здатності використовувати свій потенціал; на основі теорії ефективності; на основі стійкості розвитку; як рівня задоволеності основних стейкхолдерів".	22	Презентація, звіт	Основна: [1; 2] Додаткова: [8; 10; 11; 12; 20]
Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу за темою "Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства", підготовка до колоквіуму	11	Колоквіум	Основна: [1; 2; 3] Додаткова: [13]
Всього за змістовим модулем 1		44		
Змістовий модуль 2.				
Оцінка системної ефективності розвитку підприємства				
Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності"	22	Презентація, захист практичного завдання	Основна: [2] Додаткова: [21; 22; 24; 25]
Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання складових наявного потенціалу підприємства за використанням різних методичних підходів"	11	Захист практичного завдання	Основна: [1; 2] Додаткова: [14; 19]

Закінчення табл. 7

1	2	3	4	5
Тема 6. Оцінка функціональності організованості як складової системної ефективності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Вирішення практичного завдання "Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності діяльності методом аналізу ієрархій".	11	Робота в малих групах, презентація результатів, звіт	Основна: [1; 2; 4] Додаткова: [14; 23]
Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Вирішення практичного завдання "Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності діяльності методом аналізу ієрархій". Вивчення лекційного матеріалу за темами модулю, підготовка до колоквіуму	22	Колоквіум	Основна: [2; 3]. Додаткова: [13]
Усього за змістовим модулем 2		66		
Усього		110		

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами, сайтами підприємств.

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства

Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства

1. Охарактеризуйте основні етапи формування комплексу економічних ефектів.

2. Визначить основні елементи та процеси кожного з етапи формування комплексу економічних ефектів.
3. Представте характеристику матеріально-енергетичних потоків при формуванні комплексу економічних ефектів.
4. Представте характеристику фінансових потоків при формуванні комплексу економічних ефектів.
5. Охарактеризуйте інформаційні потоки при формуванні комплексу економічних ефектів.
6. Дайте визначення категоріям «ефект» і «ефективність».
7. Визначте зв'язки та від'ємності між категоріями «ефект» і «ефективність».
8. Які інтенсивні фактори є умовами формування ефективності розвитку підприємства? Представте їх характеристику.
9. Представте визначення сутності і видів ефективності розвитку підприємства.
10. Комплексне оцінювання ефективності розвитку підприємства.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства

1. Визначте існуючі підходи до оцінки ефективності розвитку підприємства.
2. Представте порівняльну характеристику існуючих підходів ефективності розвитку підприємства
3. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі співвідношення результати-витрати.
4. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати-витрати?
5. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал.
6. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал?

7. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі відповідності результатів цілям операції (теорія ефективності).

8. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства як відповідності результатів цілям операції (теорія ефективності)?

9. Охарактеризуйте сутність підходу оцінки ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку.

10. Яка система показників використовується при оцінці ефективності на основі стійкості розвитку підприємства?

11. Охарактеризуйте сутність підходу до оцінки ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.

12. Яка система показників використовується при оцінці ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів?

Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства

1. Охарактеризуйте інституціональні передумови концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

2. Охарактеризуйте теоретичні передумови концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

3. Представте характеристику основних положень концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.

4. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – виявлення та узгодження індивідуальних та колективних прагнень стейкхолдерів.

5. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – врахування формальних і неформальних інституціональних обмежень.

6. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – формування інваріантної структури ефективності розвитку підприємства.

7. Дайте розгорнуту характеристику положенню концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства – агрегування мір ефективності умов виникнення та відтворення ефектів при збереженні їхніх основних характеристик.

8. Визначте сутність поняття «системна ефективність».

9. Охарактеризуйте основні умови ефективності розвитку підприємства

10. Представте коротку характеристику результативності як умові ефективності розвитку підприємства.

11. Представте коротку характеристику наявного потенціалу як умові ефективності розвитку підприємства.

12. Представте коротку характеристику функціональної організованості як умові ефективності розвитку підприємства.

Модуль 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства

Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства

1. У чому полягають особливості формування системи показників результативності розвитку підприємств, що відносяться до різних видів економічної діяльності?

2. Представте характеристику збалансованій системі показників Нортон-Каплана. В чому її недоліки та переваги при застосуванні в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

3. Представте характеристику збалансованій системі показників Л. Мейсела. В чому її недоліки та переваги при застосуванні в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

4. Представте характеристику інтегрованій моделі збалансованої системи показників і показника економічної доданої вартості. В чому її недоліки та переваги при застосуванні в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

5. Представте характеристику піраміди ефективності К. Макнейра, Р. Ланча та К. Кроса. В чому її недоліки та переваги при застосуванні в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

6. Представте характеристику моделі EP²M К. Адамса й П. Робертса. В чому її недоліки та переваги при застосуванні в процесі оцінки результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства?

7. Розкрийте сутність економічного прибутку.

8. В чому недоліки та переваги застосування економічного прибутку для сучасних підприємств?

9. Охарактеризуйте процедуру застосування багатовимірного факторний аналізу для оцінки результативності розвитку підприємства.

Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності

1. Визначте загальну процедуру оцінки складових наявного потенціалу розвитку підприємств.

2. Місце трудового потенціалу в формуванні умов ефективності розвитку підприємства.

3. Методика оцінювання трудового потенціалу.

4. Представте характеристику якісних критеріїв оцінки трудового потенціалу.

5. Представте характеристику якісних критеріїв оцінки трудового потенціалу.

6. Структура та методика розрахунку потенціалу техніко-технологічної бази підприємства.

7. Представте характеристику складових оцінки економічності розвитку підприємства.

8. Оцінка трансакційних і альтернативних затрат розвитку підприємства.

9. Оцінка затрат інтелектуальних ресурсів в процесі розвитку підприємства.

Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності

1. Визначте загальну процедуру оцінки складових функціональної організованості розвитку підприємств.
2. Яка тривалість циклів відтворення засобів і предметів праці, людського капіталу?
3. Які методи забезпечують прискорення швидкодії прийняття рішень щодо розвитку підприємств?
4. Охарактеризуйте програмне забезпечення для формування ментальних карт.
5. У чому полягають переваги та ризики застосування фінансових показників щодо оцінювання стійкості розвитку підприємства?
6. Розкрийте сутність виробничої та організаційної стійкості розвитку підприємства.
7. Обґрунтуйте доцільність використання досліджень Л. Шеплі при оцінюванні організаційної стійкості розвитку підприємства.
8. Розкрийте сутність актуалізації функцій персоналу, методи її оцінювання, переваги та недоліки.
9. Представте порівняльну характеристику методів підвищення рівня актуалізації функцій персоналу підприємства.
10. Які види комбінацій властивостей зосередження та лабільності в процесі розвитку підприємства є найбільш раціональними? Обґрунтуйте своє рішення.
11. Розкрийте сутність дії замкнутого контуру управління розвитком підприємства.

Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства

1. Оцінка умов системної ефективності розвитку підприємства методом аналізу ієрархій
2. Назвіть переваги та недоліки методу аналізу ієрархій при агрегуванні умов ефективності розвитку підприємства.
3. Розкрийте сутність основних понять методу аналізу ієрархій.

4. Назвіть основні етапи методу аналізу ієрархій при агрегуванні умов розвитку підприємства.
5. Процедура реалізації методу аналізу ієрархій.
6. Які критерії переходу від прямого до зворотного процесу використовуються в методі аналізу ієрархій? Представте їх порівняльну характеристику.
7. Розкрийте сутність методу Хосин Канрі.
8. Процедура реалізації методу Хосин Канрі та побудова Х-матриці.
9. Представте порівняльну характеристику методів агрегування умов розвитку підприємства.
10. Агрегована структура умов системної ефективності розвитку підприємства.
11. Розкрийте сутність семантичної і прагматичної цінності інформації при управлінні умовами розвитку підприємства.
12. Піраміда формування інтегрального показника системної ефективності розвитку підприємства.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання практичних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь) та групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні і групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт, презентації.

9. Методи навчання

При викладанні дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як (табл. 8): проблемні лекції; робота в малих групах; семінари – дискусії; мозкові атаки; кейс-метод; банки візуального супроводження.

Таблиця 8

Перелік методик активізації процесу навчання студентів

Методики активізації	Вид занять, де використовується ця методика
1	2
Проблемні лекції направлено на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді	Проблемна лекція за темою 2 «Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства» з питання: „Використання якісних чи кількісних критеріїв найбільш точно оцінюють ефективність?”(тема 2)
Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування	Робота в малих групах при оцінці ефективності розвитку підприємства за різними підходами (завдання 2-6)
Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів	Проблемне повідомлення та дискусія з питання: Необхідність комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємства (семінарське заняття за темою 1)

1	2
Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію	Мозкова атака щодо визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб’єкта оцінювання та підбір вихідних даних (практичне завдання 1)
Кейс-метод - метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу	Економічна ситуація «Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності» (практичне заняття 7)
Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг	Презентація результатів практичних завдань (практичні завдання 1-8)
Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності	Презентації за всіма темами лекційного матеріалу (лекції за темами 1-7)

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до положення “Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою” ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

підсумковий контроль проводиться по результатам поточного та модульного контролю.

Поточний контроль за дисципліною проводиться в таких формах:
активної роботи на лекційних заняттях;
активної участі у виконанні практичних завдань;
активної участі у дискусії та презентації матеріалу на заняттях;
захисту індивідуальних та комплексних розрахункових завдань;
експрес-опитування.

Модульний контроль з даної дисципліни проводиться у формі колоквіуму. Колоквіум – це форма перевірки і оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Становить проміжний міні-екзамен, що проводиться після вивчення певного блоку теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться по результатам поточного та модульного контролю.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань за дисципліною проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступав в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуальних та комплексних розрахункових завдань.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виконання завдання студента або його усної відповіді усім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів є: глибина знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння надавати ґрунтовні висновки, володіння категоріальним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння пошуку необхідної інформації, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з дисципліни здійснюється на підставі результатів поточного та модульного контролю, іспиту. Модульний контроль з даної дисципліни проводиться у формі колоквиуму.

Завданням колоквиуму є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

В умовах реалізації компетентнісного підходу колоквиум оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожний варіант колоквиуму складається з 2 теоретичних завдань та комплексного практичного завдання, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовленості студента та рівень його компетентності з даної

дисципліни.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

Приклад завдання колоквіуму наведено далі.

Зразок колоквіуму

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Семестр 1(9)

Спеціальність

Навчальна дисципліна: **Оцінка ефективності розвитку підприємства**

Колоквіум 1

I варіант

Завдання 1. Представте порівняльну характеристику понять «ефект» і «ефективність». Визначте взаємозв'язок між цими поняттями.

Завдання 2. Охарактеризуйте підхід до оцінки ефективності розвитку підприємства на основі рівня задоволеності основних стейкхолдерів. Визначте переваги та недоліки цього підходу в сучасних умовах.

Завдання 3. Оцінити ефективність розвитку підприємства на основі підходу – співвідношення результату-витрати. Зробіть висновки

Показники підприємства

Показники	Попередній період	Звітний період
ФОП, тис. грн	12473	10485
Середньооблікова чисельність персоналу, ос.	248	262

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	2	3		4	5	6
I. Необоротні активи				I. Власний капітал			
Нематеріальні активи:	1000	3310	2168	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3619	3619

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби:	1010	1274	1002	Резервний капітал	1415	600	600
інші фінансові інвестиції	1035	556	556	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4247	4465
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	858	461	Усього за розділом I	1495	8466	8684
Відстрочені податкові активи	1045	232	116	II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Інші необоротні активи	1090	799	0	Усього за розділом II	1595	0	0
Усього за розділом I	1095	7029	4303	III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
II. Оборотні активи				Поточна кредит. заборгованість:			
Запаси	1100	12564	14261	за товари, роботи, послуги	1615	18963	19896
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	819	1905	за розрахунками з бюджетом	1620	9	3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8055	9494	за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	799	за розрахунками зі страхування	1625	174	214
Гроші та їх еквіваленти	1165	3102	4584	за розрахунками з оплати праці	1630	377	449
Інші оборотні активи	1190	18	2065	Поточні забезпечення	1660	7	85
Усього за розділом II	1195	24558	33108	Інші поточні зобов'язання	1690	3333	8080
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	784	0	Усього за розділом III	1695	22863	28727
				IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	1042	0
Баланс	1300	32371	37411	Баланс	1900	32371	37411

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	143863	110746
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(99795)	(68606)
Валовий: прибуток	2090	44068	42140
Інші операційні доходи	2120	3297	4085
Адміністративні витрати	2130	(41408)	(40564)
Витрати на збут	2150	(406)	(509)
Інші операційні витрати	2180	(5244)	(2798)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	307	2354
Інші фінансові доходи	2220	106	355
Фінансові витрати	2250	(33)	(244)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	380	2465
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-162	-48
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	218	2417

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	218	227
Витрати на оплату праці	2505	10485	12473
Відрахування на соціальні заходи	2510	3865	4402
Амортизація	2515	1780	1404
Інші операційні витрати	2520	115300	96774
Разом	2550	131648	115280

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	804149	804149
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	804149	804149
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.0003	0.003
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.0003	0.003
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Завідуючий кафедрою _____ Екзаменатор _____

Підсумкова оцінка за колоквіум складається із суми балів за виконання всіх завдань, округлена до цілого числа за правилами математики. Максимальна оцінка за колоквіум складає **12 балів**. Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються щодо складності, трудомісткості та значення для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного наступним чином:

1) оцінка за правильність виконання завдань 1 (теоретичне завдання) дорівнює **2-м балам**, ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу; застосування не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу:

1 бал за повне представте порівняльної характеристики понять «ефект» і «ефективність»;

1 бал за визначення взаємозв'язку між поняттями «ефект» і «ефективність», виділення факторів впливу;

2) оцінка за правильність виконання завдання 2 (теоретичне завдання) дорівнює **3-м балам**, ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу, чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами оцінки ефективності розвитку підприємства:

1 бал за правильне та повне подання методичного апарату до оцінки ефективності розвитку підприємства на основі рівня задоволеності основних стейкхолдерів;

1 бал за виділення критеріїв порівняння різних підходів до оцінки ефективності розвитку підприємства;

1 бал за визначення переваг та недоліків підходу до оцінки ефективності розвитку підприємства на основі рівня задоволеності основних стейкхолдерів в сучасних умовах;

3) оцінка за правильність виконання завдання 3 (практичне завдання) дорівнює **7-ми балам** та формує компетентність – *здатність оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів*:

Правильно подано та використано методичний апарат (представлення системи показників оцінки ефективності розвитку підприємства на основі підходу – співвідношення результати-витрати) – 2 бала;

Методично та арифметично правильно здійснені розрахунки основних показників ефективності розвитку підприємства – 3 бала;

Представлені повні висновки та пояснення – 2 бала.

Для підведення підсумків роботи студентів з даної навчальної дисципліни виставляється загальна оцінка, яка враховує оцінки за кожним видом контролю. Студент **вважається атестованим**, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової/семестрової успішності дорівнює або перевищує 60 балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру.

Поточна оцінка з навчальної дисципліни розраховується з

урахуванням балів, отриманих під час поточного та модульного контролю за накопичувальною системою. Результат у балах за семестр складає: “60 і більше балів – зараховано”, “59 і менше балів – не зараховано” заноситься у поточну “Відомість обліку успішності” навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів, студент обов’язково доздає навчальну дисципліну після закінчення сесії у визначений деканом термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей наведена в табл. 9.

Таблиця 9

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання	ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оцінки ефективності розвитку підприємства					44		
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства Застосовувати понятійний апарат в процесі оцінки ефективності і розвитку підприємства	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
		2	Практичне заняття	Визначення найбільш результативних видів економічної діяльності, визначення суб'єкта оцінювання та підбір вихідних даних	Презентація результатів, групова дискусія	1	
	СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, відбір та обробка даних			

1		2	3	4		5	6	
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Оцінювати ефективність розвитку підприємств а з використанням різних методів	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати-витрати та як здатності використовувати свій потенціал	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою		
		3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі теорії ефективності, стійкості розвитку, рівня задоволеності основних стейкхолдерів	Презентація, звіт	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації та звіту		20
	Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємств а в сучасних умовах	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ 1	Колоквіум	12
				11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, підготовка до колоквіуму		1
	Змістовий модуль 2. Оцінка системної ефективності розвитку підприємства							56
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань, робота в малих групах	1
		СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, збір та обробка даних			

1		2	3		4		5	6
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Обґрунтувати та застосовувати методи оцінювання результативності	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання результативності розвитку підприємств різних видів економічної діяльності	Презентація, захист практичного завдання	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, збір та обробка даних, підготовка презентації		12
	Обґрунтувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання складових наявного потенціалу з використанням різних методичних підходів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, збір та обробка даних, вирішення практичних завдань за заданою тематикою		
	Визначити та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності розвитку підприємства	Робота в малих групах	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації		
	Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	Оцінювання напрямів підвищення системної ефективності розвитку підприємства	Презентація результатів, звіт	1
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка презентації		

Продовження табл. 9

1		2	3		4		5	6
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Здійснювати агрегування умов ефективності і розвитку підприємств а	17	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства	Робота на лекції	2
				2	Практичне заняття	КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ 2	Колоквіум	12
			СРС	11	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою, підготовка до колоквіуму		1
ВСЬОГО годин			150	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні				100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл.10.

Таблиця 10

Розподіл балів за темами

Поточне оцінювання та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
3	26	3	18	3	3	20	
Колоквіум			Колоквіум				
12			12				

Примітка. T1, T2 ... T7– теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання наведено в табл. 11.

Таблиця 11

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модулю		лекції	практичні	ДЗ	КОЛОКВІУМ	Усього	
Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства	Тема 1	1 тиждень	2	1		3	
	Тема 2	2 тиждень	2	1		3	
		3 тиждень	2	1	20		23
	Тема 3	5 тиждень	2	1		12	15
Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства	Тема 4	7 тиждень	2	1		3	
		9 тиждень	2	1	12		15
	Тема 5	11 тиждень	2	1		3	
	Тема 6	13 тиждень	2	1		3	
	Тема 7	15 тиждень	2	1	14		17
		17 тиждень	2	1		12	15
Усього			20	10	46	24	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 12).

Таблиця 12

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
1-34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності,

індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Гонтарева И. В. Системная эффективность предприятия: сущность, факторы, структура / И. В. Гонтарева, Р. М. Нижегородцев. – Москва-Киров: ВСЭИ, 2012. – 152 с.

2. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств: монографія / І. В. Гонтарева. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 480 с.

3. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку: монографія / В. С. Пономаренко, М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева та інш.; за заг. ред. д.е.н., проф. Пономаренка В. С. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 187 с.

4. Пономаренко В. С. Методологія комплексного оцінювання ефективності розвитку промислових підприємств: монографія / В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2015. – 404 с

12.2. Додаткова

5. Афанасьев Н. В. Управление развитием предприятия: Монография / Н. В. Афанасьев, В. Д. Рогожин, В. И. Рудыка – Х. : Издательский дом «ИНЖЭК», 2003. – 184 с.

6. Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства: навчальний посібник / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева, Д. О. Тищенко. – Харків : ВД «Інжек», 2010. – 328 с.

7. Гонтарева І. В. Управління проектами: підручник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 384 с.

8. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грецак, В. М. Колот, О. Г. Мендрул та ін.; за заг. ред. Г. О. Швиданенко; вид. 4-те., перероб і доп. – К. : КНЕУ, 2009. – 816 с.

9. Забродский В. А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем / В. А. Забродский, Н. А. Кизим. – Х. : Бизнес Информ, 2000. – 72 с.
10. Клейнер Г. Б. Стратегия предприятия / Г. Б. Клейнер. – М. : «Дело» АИХ, 2008. – 568 с.
11. Коуз Р. Фирма, рынок и право: сб. статей / Р. Коуз; пер. с англ. Б. Пинскера; науч. ред. Р. Капелюшников. – М.: Новое издательство, 2007. – 224 с.
12. Орлов П. А. Обоснование цен на машины производственного назначения на основе учета их эффективности: научное издание / П. А. Орлов, Н. И. Алдохина. – Харьков : ХНЭУ, 2004. – 212 с.
13. Пономаренко В. С. Конкурентоспроможність у комплексному оцінюванні ефективності розвитку промислового підприємства / В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева // Конкурентоспроможність: проблеми науки та практики: монографія / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Іванов Ю. Б. – Х. : ФОП Павленко О. Г.; ВД «ІНЖЕК», 2011. – 352 с. – С. 295-216
14. Пономаренко В. С. Оцінка ефективності комплексу факторів актуалізації трудового потенціалу промислових підприємств / В. С. Пономаренко, І. В. Гонтарева // Інновації: проблеми науки та практики: монографія / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Ястремської О. М. – Х. : ФОП Павленко О. Г.; ВД «ІНЖЕК», 2010. – 304 с. – С. 9-25
15. Пономаренко В. С. Проблеми підготовки компетентних економістів та менеджерів в Україні [Текст] : монографія / В. С. Пономаренко. – Х. : ІНЖЕК, 2012. – 327 с.
16. Пономаренко В. С. Стратегічне управління підприємством / В. С. Пономаренко. – Харків : Основа, 1999. – 620 с.
17. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства: навч. посібник / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, О. М. Тридід. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2002. – 640 с.

18. Пономаренко В. С. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: монографія / В. С. Пономаренко, О. М. Тридід, М. О. Кизим. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003. – 328 с.

19. Пономаренко В. С. Управління трудовим потенціалом: наукове видання / В.С. Пономаренко [та інш.]. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 348 с.

20. Салига С. Я. Удосконалення методів оцінки ефективності розвитку підприємств / С. Я. Салига, К. С. Салига, Л. І. Кирилова, О. В. Скачкова. – Запоріжжя : ЗІДМУ, 2007. – 56с.

21. Combining EVA with the Balanced Scorecard to improve strategic focus and alignment: 2GC Discussion Paper. – UK: 2GC Active Management, 2001. – P. 5–14.

22. de Haas M. Multilevel design of performance measurement systems: enhancing strategic dialogue throughout the organization / M. de Haas, A. Kleingeld // Management Accounting Research, 1999. – № 10. – P. 233–261.

23. Gontareva I. V. Determination of factors of enterprise system efficiency / I. V. Gontareva // Nauka i studia. – 2009. – NR 8(20). – С. 5–11.

24. Guler I. Throwing Good Money After Bad? Political and Influences on Sequential Decision Making in the Venture Capital Industry / I. Guler // Administrative Science Quarterly, 2007. – Vol. 52, № 2. – P. 248–285.

25. Kaplan R. S. The future of the balanced scorecard. / R. S. Kaplan, D. P. Norton // CGMA Magazine, 2012. – Inaugural issue – P. 32–34.

12.3. Ресурси мережі Internet

26. Бібліотека Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua.

27. Горинов П. Е. Оценка эффективности управления: предмет, методы, инструменты (на примере лесопильно-деревообрабатывающего комбината ЛДК) [Електронний ресурс] / П. Е. Горинов // Сборник трудов Роль аналитика в управлении компанией. – М. : ИКФ Альт, 2002. – 28 июня. – Режим доступу: <http://www.aup.ru/books/m74/4.htm>

28. Господарський кодекс України (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України) // Відомості Верховної Ради України (ВВР),

2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

29. Доклад Комісії з вимірювання ефективності економіки та соціального прогресу. <http://www.ach.gov.ru/userfiles/bulletins/doclad-effict-buleten-fl-544.pdf>

30. ЛігаБізнесІнформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.liga.net/

31. Налоги и бухгалтерский учет [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
basa.tav.kharkov.ua/

32. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.nau.kiev.ua/

33. Право. Україна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html

34. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.rada.gov.ua/

35. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
www.ukrpravo.com/

36. Buzan T. The Mind Map Book: Unlock Your Creativity, Boost Your Memory, Change Your Life [Електронний ресурс] / Tony Buzan and Barry Buzan. – Режим доступу:
http://www.amazon.co.uk/gp/product/1406647160?ie=UTF8&tag=thibuz-21&linkCode=as2&camp=1634&creative=19450&creativeASIN=1406647160#reader_1406647160

12.4. Методичне забезпечення

37. Гонтарева І. В. Робоча програма навчальної дисципліни "Оцінка ефективності розвитку підприємства" / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.

38. Гонтарева І. В. "Оцінка ефективності розвитку підприємства" : опорний конспект [Електронний ресурс] / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.

39. Гонтарева І. В. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни ""Оцінка ефективності

розвитку підприємства" [Електронний ресурс] / І. В. Гонтарева. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни «Оцінка ефективності розвитку підприємства» за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Визначення понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства					
Застосовувати понятійний апарат в процесі оцінки ефективності розвитку підприємства.	Визначення, види та структуру ефекту підприємства.	Сутність складових понятійного апарату оцінки ефективності розвитку підприємства.	Виявлення основних етапів формування комплексу економічних ефектів	Здатність аргументувати власну позицію щодо джерел ефектів, процесів їх перетворення та розподілу при формуванні економічних ефектів на підприємстві.	Прийняття управлінських рішень щодо формування комплексу економічних ефектів.
Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства					
Оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів	Сутність та зміст понять результат, витрати, потенціал, стейкхолдери.	Сутність сучасної теорії ефективності	Оцінки ефективності розвитку підприємства у сучасних умовах.	Здатність до групової взаємодії при оцінці ефективності діяльності підприємства.	Прийняття управлінських рішень щодо вузьких місць в розвитку підприємства.
Тема 3. Концепція оцінки системної ефективності розвитку підприємства					
Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємства в сучасних умовах	Концепція. Складові концепції. Система.	Основні положення концепції оцінки системної ефективності розвитку підприємства.	Обґрунтування системи умов виникнення та відтворення економічних ефектів	Здатність аргументувати власну позицію щодо застосування концепції оцінки системної ефективності.	Прийняття управлінських рішень щодо визначення системи умов ефективності діяльності підприємства.
Тема 4. Оцінка результативності як складової системної ефективності розвитку підприємства					
Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності	Сутність поняття результативності. Показники результативності.	Методи та методики оцінювання результативності.	Оцінювання складових результативності як умови ефективності розвитку підприємства.	Здатність до групової взаємодії при оцінюванні складових результативності.	Прийняття управлінських рішень щодо визначення вузьких місць в результативності підприємства.

Продовження додатка А
Продовження табл. А.1

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
Тема 5. Оцінка наявного потенціалу підприємства як складової системної ефективності					
Обґрунтувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу	Сутність поняття потенціал. Види потенціалу.	Методи та методики оцінювання наявного потенціалу.	Оцінювання складових наявного потенціалу як умови ефективності розвитку підприємства. Визначення заходів щодо усунення вузьких місць в наявному потенціалі підприємства.	Здатність до групової взаємодії при оцінюванні складових наявного потенціалу.	Прийняття управлінських рішень щодо визначення вузьких місць в наявному потенціалі.
Тема 6. Оцінка функціональної організованості як складової системної ефективності					
Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства	Сутність поняття функціонування, організованість.	Методи та методики оцінювання функціональної організованості.	Оцінювання складових функціональної організованості як умови ефективності розвитку підприємства. Визначення заходів щодо усунення вузьких місць в цій умові.	Здатність до групової взаємодії при оцінюванні складових функціональної організованості.	Прийняття управлінських рішень щодо визначення вузьких місць в функціональній організованості, що є умовою ефективності діяльності підприємства.
Тема 7. Методичне забезпечення оцінки системної ефективності розвитку підприємства					
Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства	Сутність поняття агрегування.	Методи оцінювання системи умов ефективності розвитку підприємства.	Агрегування та дослідження умов ефективності розвитку підприємства.	Здатність аргументувати власну позицію щодо визначення методів агрегування умов ефективності розвитку підприємства.	Прийняття управлінських рішень щодо методів агрегування умов ефективності розвитку підприємства.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми семінарських занять	12
6. Теми практичних занять	13
6.1. Приклади типових практичних завдань за модулями	15
7. Самостійна робота.....	21
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	23
8. Індивідуально-консультативна робота	29
9. Методи навчання	30
10. Методи контролю	31
11. Розподіл балів, які отримують студенти	38
12. Рекомендована література.....	43
12.1. Основна	43
12.2. Додаткова	43
12.3. Інформаційні ресурси.....	45
12.4. Методичне забезпечення.....	46
Додатки.....	48

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
" ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА "**

**для студентів всіх спеціальностей другого (магістерського)
рівня усіх форм навчання**

Укладач: **Гонтарева Ірина Вячеславівна**

Відповідальний за випуск **Гонтарева І.В.**

Редактор

Коректор

План 2016 р. Поз №.

Підп. до друку Формат 60x90 1/16. Папір TATRA. Друк RISO

Ум. друк. арк. Обл. – вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. №

Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої
справи **Дк №481 від 13.06.2001 р.**

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна,
9а.